

Försvarsdepartementet
Rättssekretariatet
Rättssakkunnig
Lisa Wilander
lisa.wilander@regeringskansliet.se

Undantag från krav på färdskrivare

I promemorian föreslås att det i förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m. införs ett undantag från krav på färdskrivare för Försvarets radioanstalt (FRA), Försvarets materielverk (FMV) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

Förordningen kompletterar EU:s förordningar om kör- och vilotider och färdskrivare. Enligt dessa förordningar finns det möjlighet att på nationell nivå göra undantag för transporter som inte konkurrerar med privata transporter. De aktuella myndigheterna har behov av att genomföra transporter som av säkerhetsskäl inte ska kunna spåras med positionsbestämning, varför skyldighet att installera färdskrivare inte bör gälla för myndigheternas fordon.

Gällande rätt

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 av den 4 februari 2014 om färdskrivare vid vägtransporter, om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet finns bestämmelser om färdskrivare. Enligt förordningen ska färdskrivare vara installerade i fordon som är registrerade i en medlemsstat och som används för vägtransporter av passagerare eller gods som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 av den 15 mars 2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet och om ändring av rådets förordningar (EEG) nr 3821/85 och (EG) nr 2135/98 samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3820/85. I förordning (EU) nr 165/2014 finns numera krav på att

nyregistrerade fordon ska vara utrustade med färdskrivare som genom ett system för satellitnavigering registrerar fordonets position. Att inte följa förordningen kan medföra ansvar för såväl föraren som verksamhetsutövaren.

Om ett fordon behöver vara utrustat med färdskrivare beror alltså på om transporten omfattas av förordning (EG) nr 561/2006. Vissa vägtransporter är dock undantagna från denna förordnings tillämpningsområde. Av art. 3 c i förordningen framgår att den inte ska tillämpas på transporter med fordon som ägs eller hyrs, utan förare, av försvarsmakten, räddningstjänsten, brandförsvaret och styrkor som är ansvariga för upprätthållande av allmän ordning om transporten utförs till följd av de uppgifter som ålagts dessa yrkeskårer och genomförs under deras kontroll.

Det finns möjlighet för medlemsstaterna att ange ytterligare undantag från förordningarnas krav. Enligt art. 3 i förordning (EU) nr 165/2014 och art. 13.1 i förordning (EG) nr 561/2006 får undantag göras bland annat för fordon som ägs eller hyrs, utan förare, av statliga myndigheter för att utföra vägtransporter som inte konkurrerar med privata transportföretag.

Kompletterande bestämmelser till de båda EU-förordningarna finns i förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m. I denna anges dock inga relevanta undantag (se 2 kap.).

Ett undantag behövs i förordningen om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.

FRA, FMV och FOI genomför transporter som av säkerhetsskäl inte bör kunna spåras med hjälp av positionsbestämning och de bör därför vara undantagna från kravet på färdskrivare. Ordalydelsen i förordningarna ger inte något tydligt stöd för att de aktuella myndigheterna omfattas av undantaget i art. 3 c i förordning (EG) 561/2006. Något sådant stöd ges inte heller vid en tolkning utifrån de andra språkversionerna (i den engelska versionen gäller undantaget för ”the armed services, the civil defence services, fire services and forces responsible for maintaining public order”, i den danska versionen ”de væbnede styrker, civilforsvaret, brandvæsenet og ordensmagten” och i den franska ”services de l’armée, aux services de la protection civile, aux pompiers et aux forces responsables du maintien de l’ordre public”). Ett undantag behöver därför införas på nationell nivå.

De transporter som utförs av FRA, FOI och FMV är myndighetsinterna transporter som inte kan eller bör utföras av externa aktörer, till exempel transporter av utrustning som behövs för att myndigheterna ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag. Ingen av myndigheterna utför någon typ av transport som konkurrerar med privata företag. Ett undantag för transporter som utförs av de aktuella myndigheterna kan därför införas med stöd av art. 3 i förordning (EU) nr 165/2014 och art. 13.1 i förordning (EG) nr 561/2006. Förslaget bedöms inte påverka trafiksäkerheten eller förarnas arbetsförhållanden menligt.

Undantaget bör lämpligen införas som en ny punkt i 2 kap. 2 § förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m. För att följa dispositionen i art. 13.1 i förordning (EG) nr 561/2006 bör den nya punkten införas som en ny punkt 1.

Förslag till ändring i förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.

Regeringen föreskriver att 2 kap. 2 § förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 2 §

Artikel 5–9 i förordning (EG) nr 561/2006 och förordning (EU) nr 165/2014 ska inte tillämpas på vägtransporter inom Sverige som utförs med

1. fordon som används eller hyrs utan förare av jordbruks-, trädgårds-, skogs-, uppfödning- eller fiskeriföretag för godstransporter inom ramen för företagets egen verksamhet inom en radie av högst 100 kilometer från den plats där företaget är beläget,

2. jordbruks- och skogsbrukstraktorer som används i

1. fordon som ägs eller hyrs utan förare av Försvarets radioanstalt, Försvarets materielverk eller Totalförsvarets forskningsinstitut,

2. fordon som används eller hyrs utan förare av jordbruks-, trädgårds-, skogs-, uppfödning- eller fiskeriföretag för godstransporter inom ramen för företagets egen verksamhet inom en radie av högst

jordbruks- och skogsbruksverksamhet, inom en radie av högst 100 kilometer från den plats där företaget som äger, hyr eller leasar fordonet är beläget,

3. fordon som uteslutande används på öar som har en areal av högst 2 300 kvadratkilometer och som inte är förenade med landet i övrigt med broar, vadställen eller tunnlar öppna för motorfordon,

4. fordon som används för övningskörning och förarprov för erhållande av körkort eller yrkeskompetensbevis, förutsatt att fordonet inte används för kommersiell transport av gods eller passagerare,

5. fordon som används i samband med underhåll av avlopps-, översvämningsskydds-, vatten-, gas- och elanläggningar, underhåll och kontroll av vägar, dörr-till-dörr-insamling och -bortskaffande av hushållsavfall, telekommunikationstjänster, radio- och TV-sändningar och pejling efter radio- och TV-sändare eller -mottagare,

6. fordon med mellan 10 och 17 sittplatser vilka uteslutande används för icke-kommersiell persontransport,

7. fordon som används för uppsamling av mjölk från bondgårdar eller för återlämning till bondgårdar av mjölkbehållare eller av mjölkprodukter avsedda för djurfoder,

100 kilometer från den plats där företaget är beläget,

3. jordbruks- och skogsbrukstraktorer som används i jordbruks- och skogsbruksverksamhet, inom en radie av högst 100 kilometer från den plats där företaget som äger, hyr eller leasar fordonet är beläget,

4. fordon som uteslutande används på öar som har en areal av högst 2 300 kvadratkilometer och som inte är förenade med landet i övrigt med broar, vadställen eller tunnlar öppna för motorfordon,

5. fordon som används för övningskörning och förarprov för erhållande av körkort eller yrkeskompetensbevis, förutsatt att fordonet inte används för kommersiell transport av gods eller passagerare,

6. fordon som används i samband med underhåll av avlopps-, översvämningsskydds-, vatten-, gas- och elanläggningar, underhåll och kontroll av vägar, dörr-till-dörr-insamling och -bortskaffande av hushållsavfall, telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och pejling efter radio- och tv-sändare eller -mottagare,

7. fordon med mellan 10 och 17 sittplatser vilka uteslutande används för icke-kommersiell persontransport,

8. fordon som används för uppsamling av mjölk från

8. fordon som används för transport av djuravfall eller av djurkadaver som inte är avsedda som människoföda,

9. fordon som används för transport av levande djur från bondgårdar till lokala marknader och omvänt eller från marknader till lokala slakterier inom en radie på 100 kilometer, och

10. specialfordon som transporterar cirkus- och nöjesfältsutrustning.

bondgårdar eller för återlämning till bondgårdar av mjölkbehållare eller av mjölkprodukter avsedda för djurfoder,

9. fordon som används för transport av djuravfall eller av djurkadaver som inte är avsedda som människoföda,

10. fordon som används för transport av levande djur från bondgårdar till lokala marknader och omvänt eller från marknader till lokala slakterier inom en radie på 100 kilometer, och

11. specialfordon som transporterar cirkus- och nöjesfältsutrustning.

Denna förordning träder i kraft den 15 februari 2024.